

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Вікторія БОЙКО

"1" вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Катерина НІКІТЕНКО

Протокол засідання кафедри

Готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу ХДАЕУ

від "1" вересня 2023 року № 2

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СЕКТОРУ

Г Р І Т П О С Л У Г

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма – Туризм

Спеціальність – 242 Туризм

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Кропивницький – 2023

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Конкурентоспроможність підприємств сектору ГР і Т послуг
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Викладач	Грановська Вікторія Григорівна, д.е.н., професор, професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу
Контактна інформація	+380954191515; hranovska_v@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Консультації online: Viber +380954191515, Zoom
Програма дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства 2. Конкурентне середовище підприємств ГР і Т послуг 3. Конкурентоспроможність як характеристика підприємства, що функціонує в умовах ринку 4. Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності продукції. 5. Вибір конкурентної стратегії підприємств ГР і Т послуг 6. Управління конкурентоспроможністю підприємств ГР і Т послуг 7. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства 8. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності підприємств ГР і Т послуг 9. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства 10. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства 11. Державне регулювання конкуренції 12. Комплексна діагностика розвитку підприємств ГР і Т послуг
Мова викладання	українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Сучасна ринкова економіка України функціонує в умовах жорсткого загострення конкурентної боротьби у світі, яка з кожним роком набуває більш глобальних масштабів. За таких умов можливості стабільного економічного зростання як в цілому економіки України, так й окремого її товаровиробника багато в чому залежать від ефективного вирішення питання щодо підвищення рівня конкурентоспроможності кожного із суб'єктів господарювання. У зв'язку з цим особливу актуальність та значущість набуває задача повноцінного й ефективного входження України в світову економіку, підвищення рівня конкурентоспроможності країни в цілому та її господарюючих суб'єктів, зокрема підприємств готельно-ресторанних і туристичних послуг.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Конкурентоспроможність підприємств сектору ГР і Т послуг» є формування системи теоретичних та практичних навичок щодо управління конкурентоспроможністю підприємства
-----------------------------------	---

	сектору готельно-ресторанних та туристичних послуг у сучасних умовах господарювання. а також набуття студентами навичок дослідження стану конкуренції, аналізу й оцінювання її рівня, розробки та практичного застосування стратегій підтримування та нарощування конкурентних переваг підприємствами індустрії гостинності.
Завдання вивчення дисципліни	Вищевказана мета зумовила такі завдання: - вивчення теорії, вітчизняного і світового досвіду оцінювання та управління конкурентоспроможністю підприємства сектору ГР і Т послуг; - засвоєння студентами теоретичних знань концептуального рівня, конкретно-теоретичного та практично-прикладного характеру; - забезпечення усвідомлення студентами ключової ролі конкурентоспроможності підприємств ГР і Т послуг, персоналу у визначенні їх місця на ринку, у виживанні підприємств індустрії гостинності в умовах конкуренції та досягненні ним успіху в конкурентній боротьбі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні	ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно
Спеціальні (фахові)	ФК19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. ФК23. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості. ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024н.р.
Семестр	6-й
Курс	3

Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	«Економічна теорія», «Основи індустрії гостинності та туризму», «Дизайн об'єктів ГРБ», «Сервісологія» «Економіка ГРБ і туризму»
Постреквізити	«Проектування об'єктів ГРБ і туризму», «Паблік релейшен у ГРБ та туризмі», «Менеджмент ГРБ і туризму»

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120
Лекції	30 годин
Практичні / Семінарські	30 годин
Лабораторні	-
Самостійна/ Індивідуальна робота	60 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: DSpace. Для вивчення курсу можна використовувати програмне забезпечення загальноживаних програм та операційні системи Microsoft Office.
Обладнання	Персональний комп'ютер (ноутбук), мультимедійне обладнання (для презентацій на лекційних та практичних заняттях), персональні комп'ютери для проведення тестування (поточний, рубіжний контроль) та перевірки виконаних завдань.

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Усі завдання передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин. Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня

	після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 5 балів.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом залікової роботи заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			Лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1.							
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ КОНКУРЕНЦІЇ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ							
1	Тема 1	Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства	2		2	4	4
2	Тема 2	Конкурентне середовище підприємств ГР і Т послуг	2		2	4	4
3	Тема 3	Конкурентоспроможність як характеристика підприємства, що функціонує в умовах ринку	2		2	6	4
4	Тема 4	Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності продукції.	4		4	8	4
5	Тема 5	Вибір конкурентної стратегії підприємств ГР і Т послуг	2		2	6	4
	ПК ЗЧ 1	Підсумкова контрольна робота №1	-		-	-	8
Змістова частина 2							
УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ЗАКЛАДІВ ГР І Т СФЕРИ							
6	Тема 6	Управління конкурентоспроможністю підприємств ГР і Т послуг	4		4	6	3

7	Тема 7	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	2		2	4	3
8	Тема 8	Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності підприємств ГР і Т послуг	2		2	4	3
9	Тема 9	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	2		2	4	3
10	Тема 10	Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства	2		2	4	3
11	Тема 11	Державне регулювання конкуренції	2		2	4	3
12	Тема 12	Комплексна діагностика розвитку підприємств ГР і Т послуг	4		4	6	4
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота №2	-		-	-	10
	Сума		30		30	60	60

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій. Наочні методи навчання, ілюстрування.
Практичні /Семінарські	Практичні методи: розв’язання тестових завдань, представлення студентами доповідей за індивідуальними темами, семінари, дискусії, бесіди, дебати.
Лабораторні	-
Самостійна робота	У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання практичних завдань з використанням комп’ютерних технологій. У період вивчення дисципліни здобувач самостійно розв’язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією.
Індивідуальна робота	Індивідуальне завдання включає підготовку реферату. Написання реферату передбачає закріплення і поглиблення набутих теоретичних знань, розвиває навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Поточний контроль проводиться впродовж семестру з метою забезпечення зворотного зв’язку між викладачем і здобувачами у процесі навчання та для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється на семінарських та практичних заняттях. Одержані результати поточного контролю використовуються для коригування	

методів і засобів навчання студентів, організації їх самостійної роботи та при підсумковому контролі й оцінюванні знань здобувачів.

Види поточного контролю: усний (опитування), письмовий (тестовий).

Форми поточного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування (за активність на практичних заняттях додатково студент отримує 5 балів), проведення термінологічних диктантів, практичних ситуацій тощо.

Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Дві ПК ЗЧ передбачено за результатами вивчення тем розділу 1 і розділу 2. Для проведення підсумкового контролю розроблено контрольні завдання. Варіанти завдань для підсумкового контролю є рівнозначні за трудомісткістю.

Підсумковий контроль

Форма контролю – екзамен. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (Мах 60 балів) та іспиту (Мах 40 балів).

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)														Іспит	Підсумкова оцінка
Змістова частина 1						Змістова частина 2									
T1	T2	T3	T4	T5	ПК ЗЧ 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	ПК ЗЧ 2		
Мах 4	Мах 4	Мах 4	Мах 4	Мах 4	Мах 8	Мах 3	Мах 3	Мах 3	Мах 3	Мах 3	Мах 3	Мах 4	Мах 10	Мах 40	Мах 100

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Юхименко П. Конкурентоспроможність підприємства: підручник. Вид: ЦУЛ, 2021.-320 с. 2. Економіка туризму: навчальний посібник / В.Г.Грановська, В.М. Крикунова, О.С.Морозова, Я.В.Кацемір, В.О.Бойко, В.О.Дуга – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020 – 316 с. 3. Лупак Р. Л. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с. 4. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник /І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк □ Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с. 5. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу: навч. посібник. К: Кондор, 2012. 587с. 6. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник /І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств в умовах невизначеності: монографія. / І. М. Посохов, О.В. Чепіжко, В. Г. Дюжев, Д.О. Лисиця. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. - 252 с. 2. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 – Економіка / Е. І. Цибульська ; Нар. укр.акад. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 320 с. 3. Сапрун Г. Г. Розробка моделі управління конкурентоспроможністю експортно-орієнтованих підприємств. «Молодий вчений», № 3 (43) березень, 2017 р.: веб-сайт. URL:http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/3/189.pdf 4. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку : монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н.С. Суми: Триторія, 2020. 440 http://www.buhoblic.puet.edu.ua/files/monosvir2020.pdf 5. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / П'ятницька Г.Т., П'ятницька Н.О., Шумська С.С., Федорченко Н.В., Гелич А.О., П'ятницький Д.В. За заг. ред. д-р. екон. наук., проф. Г.Т. П'ятницької. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rada.kiev.ua/ 2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA . 3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ . 4. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/ . 5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ . 6. Офіційний сайт журналу «Бізнес-Інфо». Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.businessinform.net/main/ .